

הדף היומי בבלי: מסכת בבא קמא דף כו
הדף היומי בהלכה: סימן קל"ו עד סימן קל"ז סעיף ב'
המוסר היומי: שמיה"ל חלק ב' פרק י"ב מ'הנהגה יהודה' עד 'ויש עוד'

לוח
לימוד
יומי

מדוע מרן הגר"ח קנייבסקי לא קיבל עליית שלישי

מה גרם למרן הגר"ח קנייבסקי לרמוז לבני ביתו שבפרשת שופטים הוא מעדיף לעלות לשביעי

של מורו ורבו בעל החזון איש זללה"ה, ששיבח מאוד. "כשהגיעו לפרשת שופטים נתן הגבאי עליה לגר"ח שהיה אז בחור במנין הפרטי של החזון איש את עליית השביעי בו עוסקים בענייני עגלה ערופה, והחזון איש זצ"ל מאוד נהנה מכך, וכבר ידוע מה שכתבו בכמה ספרים שיש רמז למי שמקבל עליה בתורה שהחלק בו קוראים לו בתורה נוגע אליו". "ולכן גם בשנים האחרונות רמז הגר"ח לבני ביתו שישמח לעלות לתורה לעליית שביעי, ואכן החל להיות מנהג זה".

דברי שיח

בשבת פרשת שופטים הבחינו מתפללי בית הכנסת 'לדרמן' בבני ברק הבחינו כי מרן הגר"ח קנייבסקי עלה לראשונה בקריאת התורה לעליית 'שביעי' ולא כמידי שבת וחג אז מקבל הגר"ח את העליה החשובה כנהוג, עליית שלישי או מפטיר או חזק, כל שבת ומנהגה.

בעלון 'דברי שיח' המופץ מדי שבוע הובאה הסיבה לכך: "ההסבר לכך נועץ למעלה מיובל שנים לאחור... הגר"ח כשהיה נער צעיר זכה לחבר את חיבורו הראשון על 'עגלה ערופה' הנקרא 'נחל איתן', ובו כתב בעיון ובקיאות על דיני והלכות עגלה ערופה, אימתית בא, היכן נערפת ועל ידי מי ובאלו אופנים, חיבור זה עבר שבט ביקורתו

הגבאי מכר את העליות ונזכר שיש 'חיוב' בבית הכנסת - מי עולה לתורה?

מנהג ישראל מקדמת דנא שבעלי שמחה שונים, וכן יתומים במועדים שונים, עולים לתורה; והם נקראים 'חיוב', דהיינו שחובה להעלותם לתורה. ויש שאינם נחשבים לחיוב, אך נוהגים להעלותם לתורה. ויש מהחיובים שנוהגים לכבדם לפחות בהגבהת ספר התורה. ואף במקום שמוכרים את העליות - ראוי שלא לדחות לגמרי את ה'חיובים', וניתן להוסיף על העליות ולתת את העליות הנוספות לחיובים. וכשיש חיובים שוים בדרגתם ואין עליות די הצורך - תלמיד חכם קודם; ואם הם שוים בחמתם - יש לערוך גורל; ובשבת יש להקפיד לעורכו באופן המותר. ובמקום שלא מוכרים עליות כאשר יש חיובים, ולאחר שמכר את העליות נזכר הגבאי שיש בבית הכנסת חיוב - המכירה בטלה. [סימן קלו, סעיף א, ביה"ל ד"ה בשבת; ביאורים ומוספים דרשו, 21 ו-22]

שבעת ה'חיובים' לעליה לתורה - לפי סדר חשיבותם

אלו הם ה'חיובים' לעליה לתורה, לפי סדר חשיבותם: 1. חתן ביום חופתו; ואם החופה בלילה אינו 'חיוב'. 2. חתן בשבת שלפני החתונה, כשמזמרים לכבודו, ואף אם החתונה אינה בשבוע הסמוך. 3. נער מתושבי המקום בשבת שלאחר יום ה'בר מצוה'; ושווה בדרגתו לחתן בשבת שלפני החתונה. ויתכן שהוא חיוב גם בימות החול בפעם הראשונה שקוראים בתורה לאחר ה'בר מצוה'. 4. בעל יולדת (או שהפילה עובר הניכר) מהיום הארבעים ואחד ללידת בן, והיום השמונים ואחד ללידת בת. 5. חתן בשבת 'שבע ברכות', כשהחתונה התקיימה מיום רביעי ואילך. 6. בעל יארציט שחל בו ביום. 7. אבי הבן בשבת שלפני הברית; ויש נוהגים שעולה גם ביום הברית. ויש שנוהגים להעלות גם את המוהל והסנדק. [סימן קלו, סעיף א, ביה"ל ד"ה בשבת; ביאורים ומוספים דרשו, 8, 9, 10 ו-16]

יארציט שחל בשבת -

האם עולים לתורה בשבת היארציט או בשבת הקודמת?

כאמור, יש שאינם 'חיוב', אך נוהגים להעלותם לתורה, ומקדימים אותם לאחרים, ואלו הם: 1. בעל יארציט בשבת שלפני היארציט; ואם חל בשבת - נחלקו הפוסקים אם יעלה רק בשבת היארציט, או רק בשבת שלפניה, או בשתיהן. 2. נער שאינו מתושבי המקום, בשבת לאחר שנעשה 'בר מצוה'. 3. חתן בשבת שלפני החתונה, כשלא מזמרים לו, כגון בזיווג שני. 4. חתן בשבת 'שבע ברכות' כשהחתונה התקיימה לפני יום רביעי. 5. 'בעל תוקע' ו'בעל תפילה' (שאינם נוטלים שכר) בראש השנה וביום הכיפורים. 6. עליית 'מפטיר' לאָבֵל במשך שנים עשר חודש מהקבורה. וכן נהגו להעלות לתורה מי שצריך לברך ברכת הגומל, העומד לנסוע לפרק זמן ממושך, השב מנסיעה כזו, ואורח נכבד. [סימן קלו, סעיף א, ביה"ל ד"ה בשבת; ביאורים ומוספים דרשו, 15 ו-20]

אתמול למדנו

- אין לטלטל ספר תורה ממקומו הקבוע למקום זָמַנִי, אלא אם כן יש במקום הזמני ארון המיועד לספר התורה, והספר שוהה במקום זה במשך יומיים לפחות, ובדיעבד די ביום אחד.
- אולם, לצורך אדם גדול בתורה האנוס מלבוא לבית הכנסת לקריאת התורה - מותר לטלטל ספר תורה אף ללא קיום התנאים האמורים, מפני שזהו כבוד התורה; ויש שמתירים אף כשאינו אנוס.
- אין לקרוא לאָבֵל בשבעת ימי האבלות לעלות לתורה, משום שהוא אסור בדברי תורה. ואף רב בית הכנסת וכדומה, העולה בדרך קבע לעליית 'שלישי' בשבת, נהגו שאינו עולה בשבת שבתוך ה'שבעה'.

מחר נלמד

- מה הדין כשדילגו פסוק בקריאת התורה של שני וחמישי?
- כשהבעל קורא דילג פסוק בקריאת פרשת השבוע בשבת ושמך לב לכך רק לאחר תפילת מוסף, מה דינם?
- הבעל קורא דילג על אות אחת - האם צריך לשוב ולקרוא את כל הפסוק?